

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Gliwicach o sygn. akt III Cz 557/21, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lutego 2024 r.

zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 lutego 2023 r., sygn. akt V S 77/22 oraz wniosku skarżącego z 7 czerwca 2023 r. o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytania prawnego z 15 marca 2023 r., sygn. akt I NB 4/23:

- 1. oddała wniosek M. J. o zawieszenie postępowania;**
 - 2. odrzuca zażalenie;**
 - 3. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.**
- [SOP]**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 lutego 2023 r. w sprawie V S 77/22 Sąd Apelacyjny w Katowicach, odrzucił skargę M. J. (dalej: „skarżącego”) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w sprawie III Cz 557/21.

Pismem z 29 marca 2023 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Katowicach) skarżący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 lutego 2023 r., V S 77/22, wnosząc o jego uchylenie oraz zasądzenie kosztów postępowania. Jednocześnie skarżący wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych powołując się na trudną sytuację finansową. Skarżący w zażaleniu złożył również wniosek w trybie art. 49 k.p.c. o wyłączenie imiennie wskazanych sędziów Sądu Najwyższego.

Postanowieniem z 25 maja 2023 r. Sąd Najwyższy odrzucił wniosek o wyłączenie Sędziów Sądu Najwyższego.

W piśmie z 7 czerwca 2023 r. zatytułowanym „Wniosek o pisemne uzasadnienie Postanowienia” skarżący złożył m.in. wniosek o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych zadanych postanowieniem z 15 marca 2023 r., I/NB 4/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o zawieszenie postępowania – podlega oddaleniu, bowiem przedstawione do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zagadnienia prawne w sprawie I/NB 4/23 nie mają związku z niniejszą sprawą, lecz dotyczą zagadnień związanych z dopuszczalnością prowadzenia spraw w przedmiocie tzw. testu niezawisłości i bezstronności.

Postępowanie wywołane skargą wniesioną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) jest jednoinstancyjne. Jak zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 grudnia 2005 r., I/KZP 44/05, „[s]tronie nie przysługuje środek odwoławczy od orzeczeń i innych rozstrzygnięć wydanych w toku postępowania prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony

do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki” (zob. także: postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 czerwca 2005 r., III SO 12/05; z 3 października 2005 r., III SO 19/05). W tym zakresie Sąd Najwyższy wskazał, że procedura rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania nie jest postępowaniem ani pierwszej, ani drugiej instancji, ale *sui generis* postępowaniem sądowym o charakterze nadzorczym (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 21 września 2005 r., I KZP 24/05). Z kolei w mającej moc zasady prawnej uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05, przyjęto, że: „[n]a postanowienie w przedmiocie przewlekłości postępowania cywilnego zażalenie nie przysługuje”.

Także Trybunał Konstytucyjny uznał jednoinstancyjność postępowania wywołanego skargą na przewlekłość wskazując, że „[p]ostępowanie o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego ma charakter incydentalny, stąd ustawodawca ukształtował je jako jednoinstancyjne. Możliwość taką dopuszcza art. 78 Konstytucji” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 9 listopada 2005 r., Ts 89/05).

Na powyższe nie ma wpływu zmiana przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dokonana ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2019, poz. 1469) ani dokonana ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023, poz. 614), którego przepisy o postępowaniu zażaleniowym, stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, znajdują jedynie posiłkowe („w sprawach nieuregulowanych w ustawie”) i odpowiednie zastosowanie do postępowania toczącego się na skutek skargi na przewlekłość. Zatem jednoinstancyjność postępowania wywołanego skargą na przewlekłość stanowi jego swoistą cechę i wynika z jego szczególnego charakteru – jako postępowania ubocznego – a także ze względów pragmatycznych. Umożliwienie zaskarżenia rozstrzygnięcia wydanego na skutek skargi na przewlekłość postępowania mogłoby bowiem prowadzić do niedopuszczalnego długotrwałego, dwuinstancyjnego rozpoznawania skargi, co zamiast ograniczenia

przewlekłości postępowania mogłoby prowadzić do efektu całkowicie odmiennego niż zamierzony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

Konsekwencją odrzucenia zażalenia wobec jego niedopuszczalności jest zbędność orzekania w przedmiocie wniosku skarżącego o zwolnienie go od kosztów sądowych. Postępowanie w tym zakresie należało więc umorzyć na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 355 k.p.c.

[D.Z.]

[ał]